

En del av Uppsalapaketet

Korsbacken–Ängeby

En del av Uppsalapaketet

Korsbacken–Ängeby

Arkeologisk utredning steg 1 och 2

**L2025:3987
Danmark 1:3 med flera
Uppsala kommun
Uppland**

Hans Göthberg och Andreas Hennius

Upplandsmuseets rapporter 2025:23

ISSN 1654-8280

BEARBETNING AV FOTON: Hans Göthberg, Stiftelsen Upplandsmuseet

BEARBETNING AV PLANER: Hans Göthberg, Stiftelsen Upplandsmuseet

OMSLAGSBILD: Inledande schaktgrävning inom arbetsyta 11. På de trädbevuxna backarna i bakgrunden finns gravar. Till vänster i bakgrunden låg den delundersökta boplatsen L1944:7201. Foto mot nordväst, Andreas Hennius, Stiftelsen Upplandsmuseet.

GRANSKNING: Anna Ölund, Stiftelsen Upplandsmuseet

UPPHOVSRÄTT: om inget annat anges: Creative Commons licens CC BY. © Lantmäteriet, dnr I2014/00634

GRAFISK FORMGIVNING OCH PRODUKTION: Malin Lucas, Stiftelsen Upplandsmuseet

© STIFTELSEN UPPLANDSMUSEET, 2025

Upplandsmuseet
Drottninggatan 7, 753 10 Uppsala
Telefon 018-169100
www.upplandsmuseet.se

Innehåll

Sammanfattning	6
Inledning	7
Topografi och fornlämningsmiljö	8
Tidigare undersökningar	8
Historiska uppgifter och kartor	10
Syfte, metod och genomförande	12
Utredningsresultat arbetsytor	13
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 72	13
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 11	16
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 71	18
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 70	19
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 12	20
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 14	22
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 15	24
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 16	25
Fynd och analyser	26
Slutsats	27
Utvärdering av undersökningsplan	29
Antikvarisk bedömning	29
Administrativa uppgifter	30
Referenser	31
Litteratur	31
Lantmäteriakter	32
Bilagor	33
Bilaga 1 – Schaktlistor	33
Bilaga 2 – Lista över arkeologiska objekt	37

Sammanfattning

Stiftelsen Upplandsmuseets Avdelning för arkeologi genomförde i maj 2025 en arkeologisk utredning steg 1 och 2 inom fastigheterna Danmark 1:3 med flera i Uppsala kommun. Anledningen till utredningen var planer på att anlägga en kraftledning.

Utredningen berörde åtta arbetsytor mellan Korsbacken och Ängeby i närheten av Danmarksby. I en av utredningsytorna lokaliserades en fornlämning vid schaktgrävning. Det var ett boplatsoområde som låg inom den nordligaste arbetsytan. Eftersom boplatsoområdet är relativt litet fortsätter

den sannolikt norr om arbetsytan. I dess omgivning finns både en stensättning på ett impediment och en tidigare delundersökt boplatz från äldre järnålder. Sannolikt är dateringen för den nyupptäckta fornlämningen också äldre järnålder.

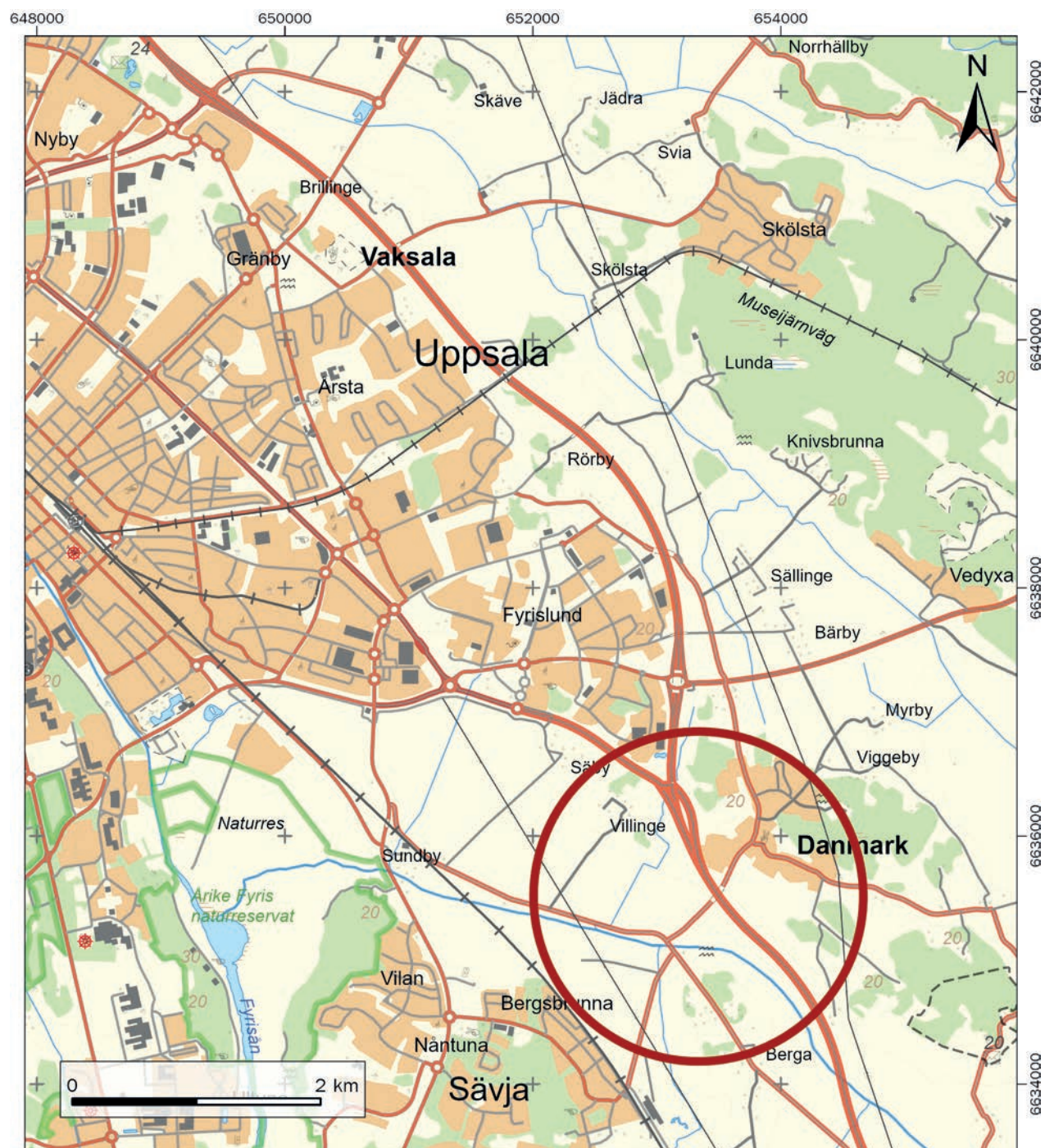
Inom de andra arbetsytorna påträffades antingen enbart enstaka eller inga lämningar. Indirekt bekräftar och förtydligar detta avgränsningen av en tidigare undersökt boplatz. Frånvaron av lämningar inom flera arbetsytor stärker också en tidigare noterad tendens att boplatser från äldre järnålder, inte är belägna i låga terrängavsnitt.

Inledning

Stiftelsen Upplandsmuseets Avdelning för arkeologi genomförde under maj 2025 en arkeologisk utredning steg 1 och 2 inom fastigheterna Danmark 1:3 med flera i Uppsala kommun (Figur 1). Arbetet gjordes för Svenska Kraftnät efter beslut av Länsstyrelsen i Uppsala län, dnr 1843-2025

(beslutsdatum 2025-04-01). Arbetet föranleddes av planer på utbyggnad av kraftledningar. Upplandsmuseets projektledare var Andreas Hennius, som tillsammans med Hans Göthberg har författat rapporten.

Figur 1. Översiktskarta som visar området för utredningen markerat med röd ring i den sydöstra utkanten av Uppsala. Skala 1:50 000.

Den arkeologiska utredningen gällde åtta arbets-
tytor i närheten av Danmarksby, vilka varierade i
storlek mellan 6 600 och 19 900 kvadratmeter.

Topografi och fornlämningsmiljö

Landskapet runt Uppsala utgörs till stora delar
av sedan länge uppodlad slättbygd. Danmarks
socken ligger i den sydöstra delen av Uppsalas-
lätten där den ansluter till Långhundraleden. Den
så kallade Långhundradalen utgör riksintresse-
område för kulturmiljövården (C41) och beskrivs
som ”Forntida betydande kommunikationsmiljö
och fornlämningsmiljö med ett stort antal mo-
numentala fornlämningar från framför allt yngre
järnålder som tillsammans med odlingslandskap,
herrgårdsmiljö, torp och bymiljö ovanligt tydligt
speglar områdets historiska utveckling.”

Geologiskt domineras området av sprickdalar
som till stora delar är fyllda med lera. Mellan
sprickdalarna finns lågt uppskjutande höjdryggar
där berggrunden ibland går i dagen. Från Gamla
Uppsala söderut mot Danmark finns ett höjdråk
i form av impediment i åkermark där nivåerna
når upp mot 30 meter över havet. Stora delar
av de omkringliggande markerna är emellertid
låglänta.

De områden som har utretts är belägna på den
västra sidan av detta höjdråk, i Sävjaåns flacka
dalgång (Figur 2). Arbetsytorna ligger mellan 8
och 25 meter över havet, medan Sävjaån ligger
omkring 3 meter över havet. De låga nivåerna i
området innebär att det har varit en kontinuer-
lig tillväxt av mark genom strandförskjutningen.
Långt in i järnålder fanns djupt inskurna vikar och
fjärdar. Dessa hade upphört vid slutet av vikinga-
atid då Sävjaån uppstod. Därefter återstod endast
en sjö efter vilken byarna Säby och Sätuna fått
sina namn.

De centrala delarna av Danmarks socken domi-
neras av odlingsmark. På impedimenten finns en-
samliggande gravar och gravfält, framför allt från
järnålderns olika delar. Ett mindre antal gravfält
kan tillhöra äldre järnålder att döma av gravtyper
som resta stenar och tresidiga stensättningar. På
det stora flertalet gravfält dominerar gravtyper
från yngre järnålder. I närheten av de nu aktuella
arbetsområdena finns norr om Danmarks kyrka
exempelvis gravfältet L1944:6756 med 5 högar
och 95 runda stensättningar och det något min-
dre L1944:7021. Väster om E4:an finns vid Vil-
linge gravfältet L1943:719 med 6 högar, 34 runda
stensättningar och 5 rektangulära stensättningar.
Från yngre järnålder finns på några platser också
gravar av monumental karaktär, som ej undersök-
ta storhögar vid Säby (L1941:7112).

Vid Korsbacken i närheten av de aktuella utred-
ningsytorna finns en av de fåtaliga skärvtens-
högar i Danmarks socken (L1944:7484). Där
finns även stensträngar (exempelvis L1944:6717,
L1944:6943). Runstenar finns vid exempelvis Dan-
mark kyrka, Falebro, Villinge och Säby (Wessén &
Jansson 1953).

Tidigare undersökningar

I Fyrislund har flera arkeologiska undersökningar
gjorts, både av gravfält och överplöjda boplatser.
Flera gravfält har haft ovanligt rika lämningar, ex-
empelvis gravfältet vid Danmarksby (L1944:6787)
som undersöktes på 1970-talet med skelettgravar,
kammargravar och brandgravar (Wexell 1993;
Rundkvist & Westerholm 2008). Något längre
norrut finns rika vendeltida högar vid Gnista
(L1944:6873) och Kumla (L1944:6964) (Hennius,
Sjöling & Prata 2016; Hed Jakobsson, Lindblom &
Lindwall 2019).

Undersökningar av boplatser har gjorts både i
samband med byggnationen av ny E4 och ut-
byggnaden av Fyrislund. Vid Säby, Kumla och
Norrby har flera boplatser undersökts, varav
enstaka från bronsålder och förromersk järnålder
(Hennius 2012; Persson med flera 2002).

Det stora flertalet boplatser har daterats till romersk järnålder och folkvandringstid (Hennius 2012; Larsson, Lingström & Sjölin 2018; Larsson 2022). Undersökta boplatser från yngre järnålder och medeltid är väsentligt färre, men har funnits vid Övergnista, Hellby och Slavsta. De anslöt till byar som är kända från historisk tid (Lucas & Lucas 2013; Fagerlund 2017; Lucas 2017).

I närheten av arbetsytorna vid den nu aktuella utredningen har undersökningar gjorts vid olika tillfällen. Boplatsoområdet L1944:7201 lokaliserades vid förundersökningen för den nya sträckningen av E4, då härdar och stolphål framkom (Aspeborg, Åstrand & Ählström 1997 sida 15ff). De låg därmed strax väster om Arbetsyta 72. Vid undersökning lokaliserades några stolphus, men även härdar och kulturlager. Lämningarna kunde inte avgränsas mot öster. Dateringar från boplatserna ligger i romersk järnålder, folkvandringstid och tidig vendeltid (Göthberg, Qviström & Åberg 2002).

Lämningarna vid L1944:6976 påträffades vid en utredning, då 12 stolphål, mörkfärgningar och kulturjordslager framkom i den östra delen och 1 härd i den västra delen (Syse 1991 sida 144ff). De låg därmed söder om Arbetsyta 11. Vid förundersökningarna för den nya sträckningen av E4 lokaliserades flera stolphål inom den västra delen av L1944:6976. Enstaka schakt som inte innehöll några lämningar togs även upp väster om E4 (Aspeborg, Åstrand & Ählström 1997 sida 11ff). De sistnämnda schakten låg inom Arbetsyta 71. Undersökningen inom den västra delen av L1944:6976 visade att det fanns flera stolphus. Lämningarna kunde inte avgränsas åt väster, där

E4 går. Dateringar från boplatserna ligger i romersk järnålder, folkvandringstid och tidig vendeltid (Göthberg, Qviström & Åberg 2002).

Inga uppgifter om föremålsfynd finns från byarna Danmarksby, Villinge och Ängeby i samlingarna för Statens historiska museum (SHM), Upplandsmuseet (UM) och Museum Gustavianum, Uppsala Universitet (UMF).

Historiska uppgifter och kartor

Jämfört med äldre kartor låg de flesta av de åtta arbetsytorna inom ägorna för Danmarksby. En arbetsyta vardera låg inom ägorna för Villinge och Ängeby, men nära gränsen mot Danmarksby (Figur 4). De äldsta skriftliga beläggen för dessa byar är från 1200-talet (Figur 3).

Byarna uppvisade från medeltid och framåt stora skillnader i storlek. Danmarksby bestod på 1500-talet av tio gårdar, medan Villinge och Ängeby bestod av tre gårdar vardera. Domkyrkan och sockenkyrkan var mycket stora jordägare i byarna. Även det världsiga frälset ägde flera gårdar, medan gårdar ägda av självägande skattebönder var få (Dahlbäck, Ferm & Rahmqvist 1984 sida 143ff). Under 1500-talet övergick kyrkans gårdar till kronan som en följd av reformationen. Några av dessa gårdar donerades under 1600-talet till Uppsala akademi, medan andra övergick till frälse.

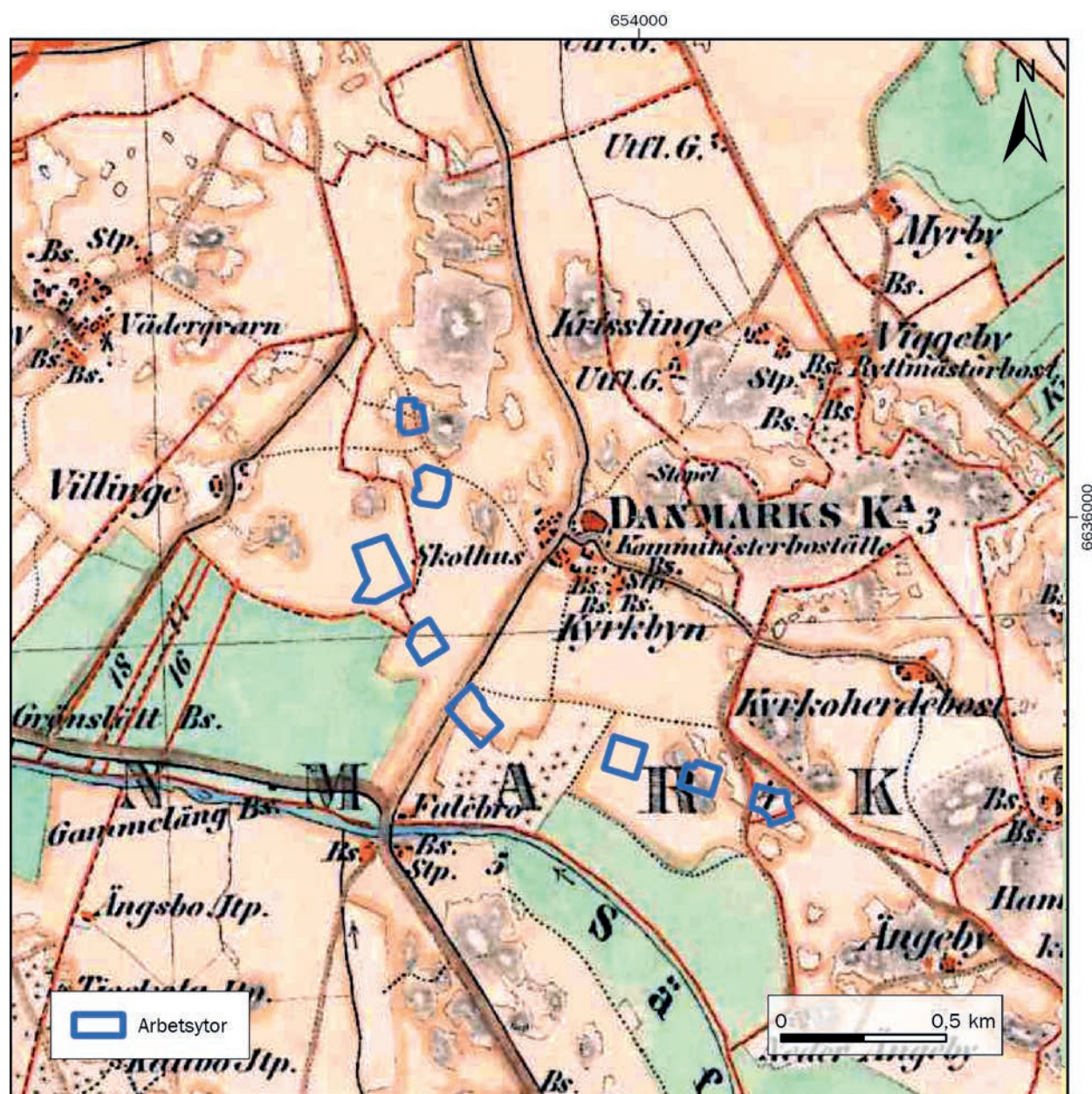
Namn	Äldsta namnform	Äldsta belägg	Referens
Danmarksby	in villa Danmarcum	1291	Dahlbäck, Ferm & Rahmqvist 1984 sida 143ff
Villinge	in Vilingi	1291	Dahlbäck, Ferm & Rahmqvist 1984 sida 171f
Ängeby	in villa de Engebi	1221	Dahlbäck, Ferm & Rahmqvist 1984 sida 173

Figur 3. Lista över byarnas äldsta skriftliga belägg.

Av äldre kartor finns flera generationer från 1600-tal till 1800-tal, varav de äldsta är från 1641. De gör det möjligt att över tid följa förändringar i markanvändning med mera. Ett generellt drag är att markerna närmast Sävjaån länge användes som äng och betesmark. I viss mån kan en uppodling till åker skönjas under 1700-talet, men den storskaliga uppodlingen skedde under sent 1800-tal och 1900-tal som en följd av förbättrade dräneringsmetoder. Åkermarken var högre belägen och låg dessutom generellt i nära anslutning till byarnas gårdsbebyggelse. Gårdarna låg sam-

lade på bytomter. De äldre kartorna redovisar bara i begränsad grad bebyggelse för torp och backstugor. Talrika sådana redovisas däremot på den häradsekonomiska kartan från 1861, särskilt i anslutning till kyrkbyn Danmarksby.

Vidare visas Danmarksby läge i socknens centrum av att flera vägar möttes vid kyrkan, dock bara i ett selektivt urval på kartorna från 1641 och 1707. En viktig företeelse var Falebro vid passagen över Sävjaån för vägen mot Danmarks kyrka.

Figur 4. Utsnitt ur den Härads-ekonomiska kartan från 1861 över Vaksala härad med arbetsytor inlagda. Dessa låg främst inom ägor-na till Danmarksby, men även Villinge (AY 71) och Ångeby (AY 16). Kartan visar dessutom att markerna närmast Sävjaån användes som ängsmark och betesmark, medan åkermarken var högre belägen. Skala 1:20 000.

Syfte, metod och genomförande

Syftet med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om fornlämningar berörs av det planerade arbetsföretaget. Nyupptäckta fornlämningar skulle preliminärt avgränsas inom utredningsområdet. Utredningen skulle även identifiera, motivera och antikvariskt bedöma både kända och nyupptäckta fornlämningar samt övriga kulturhistoriska lämningar. Resultaten från utredningen skulle kunna användas vid Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder. Resultaten skulle också kunna användas som underlag i företagarens planering.

Utredning steg 1 innefattade en fältinventering av impedimentmarker inom arbetsytorna. Vidare gjordes en översiktlig genomgång av det tidigmoderna landskapet utifrån historiska kartor. Utredning steg 2 innefattade grävning av sökschakt i den uppodlade marken inom arbetsytorna.

Sökschakt grävdes med grävmaskin och placerades där det ansågs lämpligt ur arkeologisk synpunkt samt med hänsyn till lantbrukarens önskemål om att bevara befintliga körspår inom åkermarken. Matjorden banades av skiktvis ned till orörd mark eller en nivå där arkeologiska ob-

jekt eller lager påträffades. Efter att dokumentationen av schakten var klara återfylldes schakten inom varje arbetsyta innan transport skedde till nästa yta. Vid schaktning genomfördes metalldektivering kontinuerligt. Schakt, arkeologiska och topografiska objekt mättes in med GPRS med nätverks-RTK. Fynd och prover dokumenterades utifrån kontextuell samhörighet med arkeologiska objekt. Framkomna arkeologiska objekt fotograferades och beskrevs i Upplandsmuseets digitala mall. Ett fåtal arkeologiska objekt undersöktes genom sektionsgrävning. Detta gjordes för att fastställa lämningarnas eventuella status som fornlämning. I Kulturmiljöregistret (KMR)/Fornsök registrerades och beskrevs nyupptäckta lämningar och gavs en antikvarisk bedömning.

Till förutsättningarna hörde att redan vid en preliminär besiktning av arbetsytorna visade detsig att det var mycket svårt att ta sig in på impedimentmarken med maskin, utan att skada träd och annan vegetation. Vidare förekom partier med stenar, block och berghällar. Det innebär att endast mindre delar kom att grävas inom arbetsytorna 72 och 15 samt en mycket begränsad del av arbetsyta 16.

Utredningsresultat arbetsytor

Resultaten av utredningen av de åtta arbetsytorna presenteras från norr till söder. Numreringen av arbetsytor följer Länsstyrelsens förfrågningsunderlag. Schakt och arkeologiska objekt redovisas i Bilaga 1 och 2.

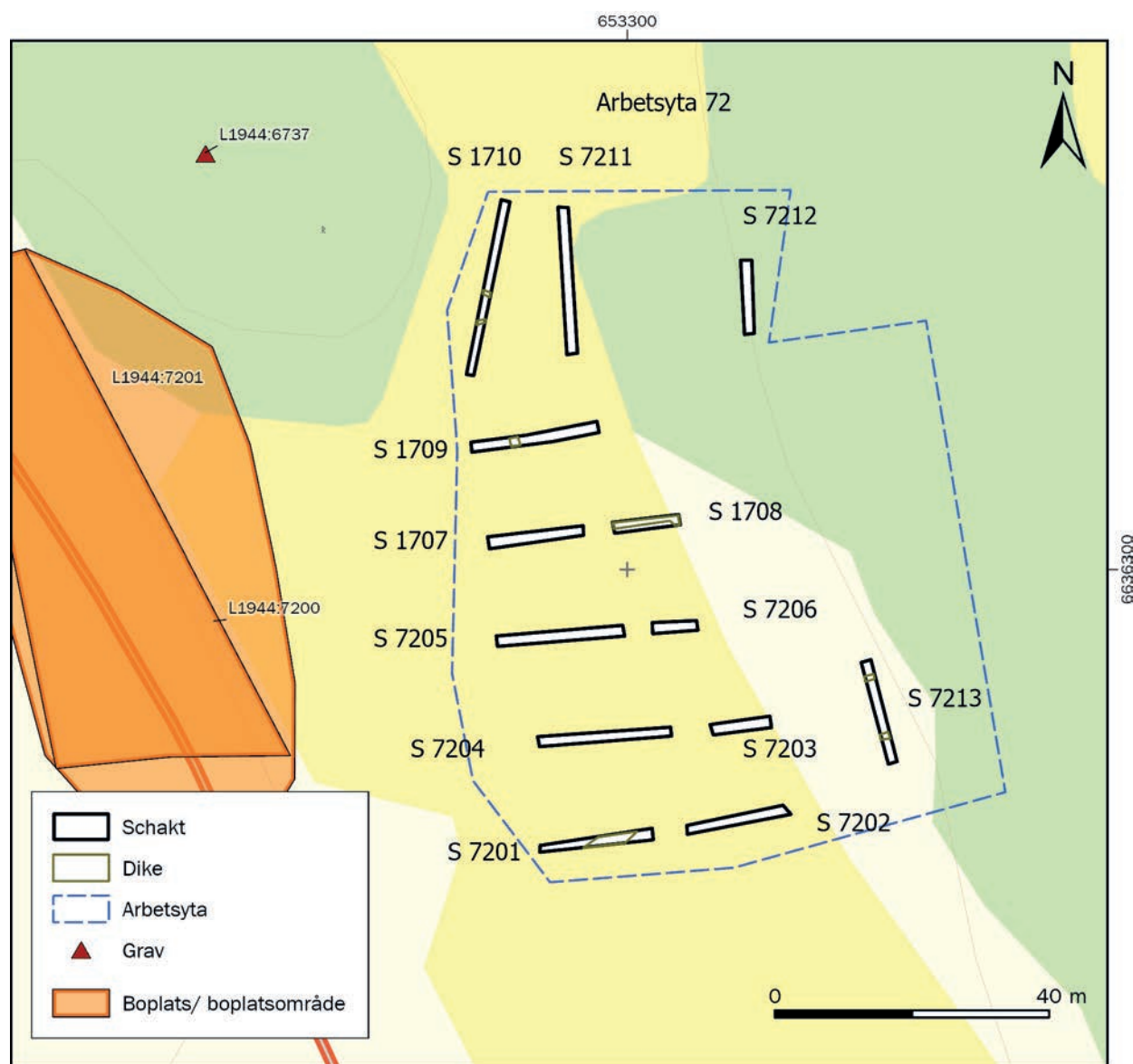
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 72

Arbetsytan låg öster om avfarten från E4 och utgjordes huvudsakligen av åker och till mindre del av impedimentmark (Figur 2, 5). Den anslöt

i nordväst till impedimentet Mörka backen, på vilket stensättningen L1944:6737 ligger. Sydväst om impedimentet har boplatssområdet L1944:7201 undersökts.

Utredning steg 1

Vid fältinventeringen visade sig ett stråk i öster av åkermarken användas som brukningsväg. Impedimentmarken i öster var skogsbevuxen och storblockig. Inga lämningar som var synliga i

Figur 5. Plan över schakt och diken inom arbetsyta 72. Skala 1: 1 000.

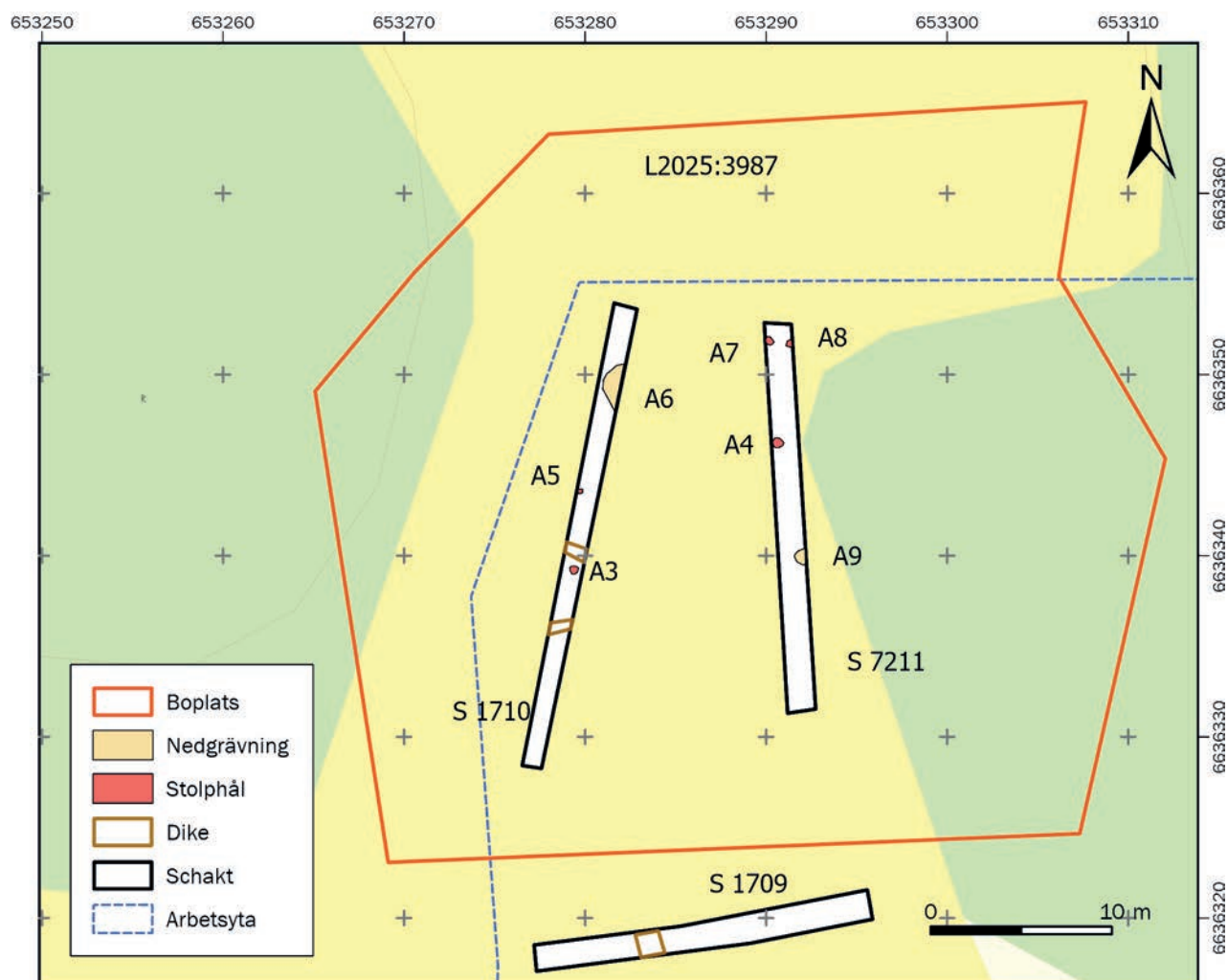
markytan noterades i impedimentmarken. Nivåerna inom arbetsytan låg i åkermarken på 19–20 meter över havet och i impedimentmarken på upp till 24 meter över havet.

De historiska kartorna från 1641 och framåt för Danmarksby visar att hela området utom impedimentmarken var uppodlad redan 1641. En karta från 1774 visar att en mindre väg mellan Danmarksby och Kumla korsade arbetsytan. Vägen redovisas inte uttryckligen på kartan från 1707, men dess sträckning överensstämmer med ett dike, varför den sannolikt funnits även då.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 6 560 kvadratmeter. Av ytan utgjordes 1 100 kvadratmeter av impedimentmark där inga schakt kunde dras. Inom åkerytan maskingrävdes 13 schakt som var 6,5–25,5 meter långa och 1,5 meter breda, samt 0,25–0,5 meter djupa (Figur 5; Bilaga 1). Schaktens sammanlagda yta uppgick till 289 kvadratmeter. Det motsvarar 4,4% av arbetsytans totala yta och 5,2 % av den del som utgjordes av åker. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av glaciallera.

I två schakt längst i nordväst (1710, 7211) påträffades sju arkeologiska objekt. De utgjordes av fem stolphål (A3, A4, A5, A7, A8) och två nedgrävningar (A6, A9) (Figur 6; Bilaga 2). Stolphålen var 0,3–0,7 meter stora. Stolphålet A3 grävdes och var 0,15 meter djupt samt

Figur 6. Plan över arkeologiska objekt inom boplatsområdet L2025:3987 i den nordvästra delen av arbetsyta 72. Skala 1: 400.

Figur 7. Stolphålet A8 med stödsten. Foto mot norr, Andreas Hennius, Stiftelsen Upplandsmuseet.

Figur 8. Schakten 1710 och 7211 låg mellan två impediment och innehöll lämningar som utgör boplatsoområdet L2025:3987. Foto mot söder, Andras Hennius, Stiftelsen Upplandsmuseet.

skålformat i tvärsnitt. Stolphålet A8 hade en stenskoning i form av en stödsten (Figur 7). I stolphålens fyllning fanns små fragment av keramik, bränd lera och träkol. I A7 fanns en slipad sten som möjligen kan vara en malsten. Fragmenten av keramik, bränd lera samt den slipade stenen tillvaratogs inte.

De två nedgrävningarna var rundade och 1-2 meter stora. I fyllningen fanns skärvsten, småfragment av bränd lera, obrända ben och kol. I fem schakt fanns diken.

Stolphålen och nedgrävningarna låg relativt väl samlade och tolkas som del av ett boplatssområde, vilken har registrerats som L2025:3987 i KMR. Det ligger mellan två impediment och fortsätter troligen norrut utanför arbetsytan (Figur 8). Frånvaron av lämningar i arbetsytans västra del tyder på att det delvis undersökta boplatssområdet L1944:7201 inte sträckt sig så långt åt öster.

Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 11

Arbetsytan utgjordes i sin helhet av åkermark (Figur 2, 9).

Utredning steg 1

Vid fältinventeringen konstaterades att arbetsytan låg i svag sluttning mot söder. Den yttersta sydvästra delen av arbetsytan utgjordes av en bullervall för avfarten från E4 (Figur 9). Nivåerna inom arbetsytan låg mellan 16 och 18 meter över havet.

Lantmäterikartorna från 1641 och framåt visade att området utgjordes av åker. Kartorna visade att ett dike eller bäck som dränerat åkermarkerna längre österut löpte i ytans östra halva.

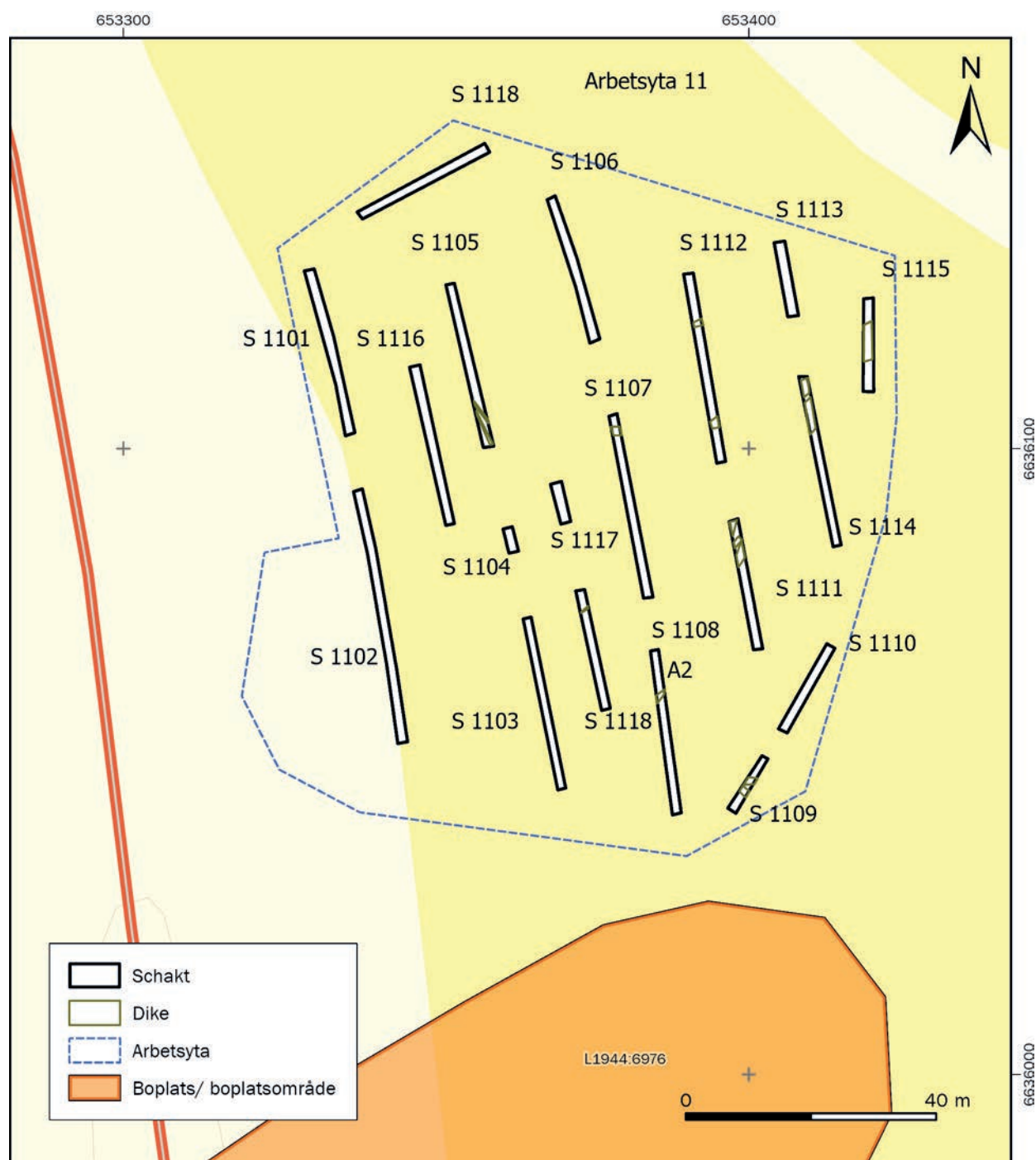
Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 9 450 kvadratmeter. Inom ytan grävdes 19 schakt, vilka var 4–41 meter långa och 1,5 meter breda, samt 0,3–0,7 meter djupa (Figur 9; Bilaga 1). Schaktens sammanlagda yta var 609 kvadratmeter. Det motsvarar 6,4 % av arbetsytan. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av glaciallera.

I den norra delen av schakt 1108 påträffades ett stolphål (A2). Det var 0,3 meter stort och 0,1 meter djupt med ett skålformat tvärsnitt. I fyllningen fanns småfragment av keramik (Bilaga 2).

I nio schakt fanns diken. Några av dessa i den östra delen har sannolikt tillhört det dike som dränerade åkrarna i öster, vilket återges på flera lantmäterikartor.

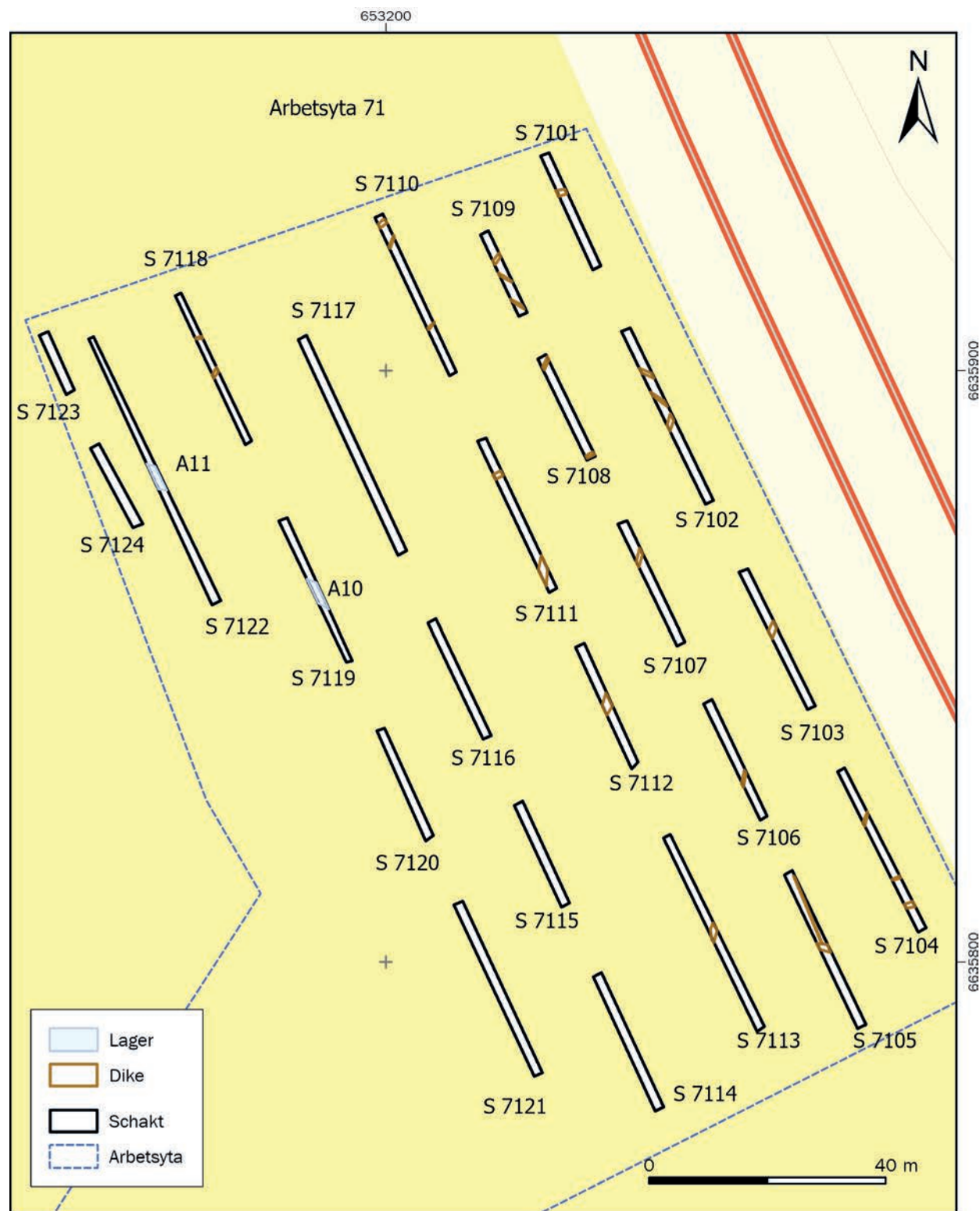
Strax söder om arbetsytan finns boplatssområdet L1944:6976. Lämningarna i dess östra del låg öster om den tidigare diket eller bäcken och har inte fortsatt inom arbetsytan. Det ensamma stolphålet A2 verkar inte ha haft något samband med boplatssytan eftersom det låg strax norr om diket/bäcken. Möjligen kan det ha ingått i en hägnad invid diket.

Figur 9. Plan över schakt, arkeologiskt objekt och diken inom arbetsyta 11. Skala 1: 1 000.

Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 71

Arbetsytan låg direkt väster om E4 och utgjordes i sin helhet av åkermark (Figur 2, 10).

Figur 10. Plan över schakt, arkeologiska objekt och diken inom arbetsyta 71. Skala 1: 1 000.

Utredning steg 1

Arbetsytan låg i en sluttning mot sydväst. Nivåerna låg mellan 11 och 14 meter över havet.

Lantmäterikartor över Villinge från 1641 och framåt visade att hela ytan har utgjorts av åkermark. Kartorna visade också att en hägnad som åtskilde byns två åkergården korsade den västra delen. Längs hägnaden kan möjligen en brukningsväg ha gått, alternativt har den avlösts av ett dike.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 19 680 kvadratmeter. Inom ytan grävdes 24 schakt, främst i de norra och östra delarna av ytan. Inga schakt grävdes däremot i den sydvästra, lägst belägna delen av ytan. Schakten var 11–45,5 meter långa, 1,5 meter breda, samt 0,4 meter djupa (Figur 10; Bilaga 1). Schaktens sammanlagda storlek var 915 kvadratmeter, vilket motsvarar 4,6 % av arbetsytan. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av lera.

Inga arkeologiska objekt av äldre karaktär påträffades. Däremot fanns diffusa spår i form av två lager (A10, A11) med inslag av spridda stenar, sand, tegelfragment, enstaka fragment av trä och spridd kol (Bilaga 2). Det kan vara spår av ett dike eller brukningsväg längs med en hägnad som åtskilde de två årgångsgårderna och avbildas på lantmäterikartorna. I 14 schakt fanns diken.

Frånvaron av boplatslämningar i arbetsytans östra del visar att boplatksområdet L1944:6976 inte har sträckt sig så pass långt västerut.

Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 70

Arbetsytan utgjordes helt och hållet av åker och låg i direkt anslutning till E4 (Figur 2, 11).

Utredning steg 1

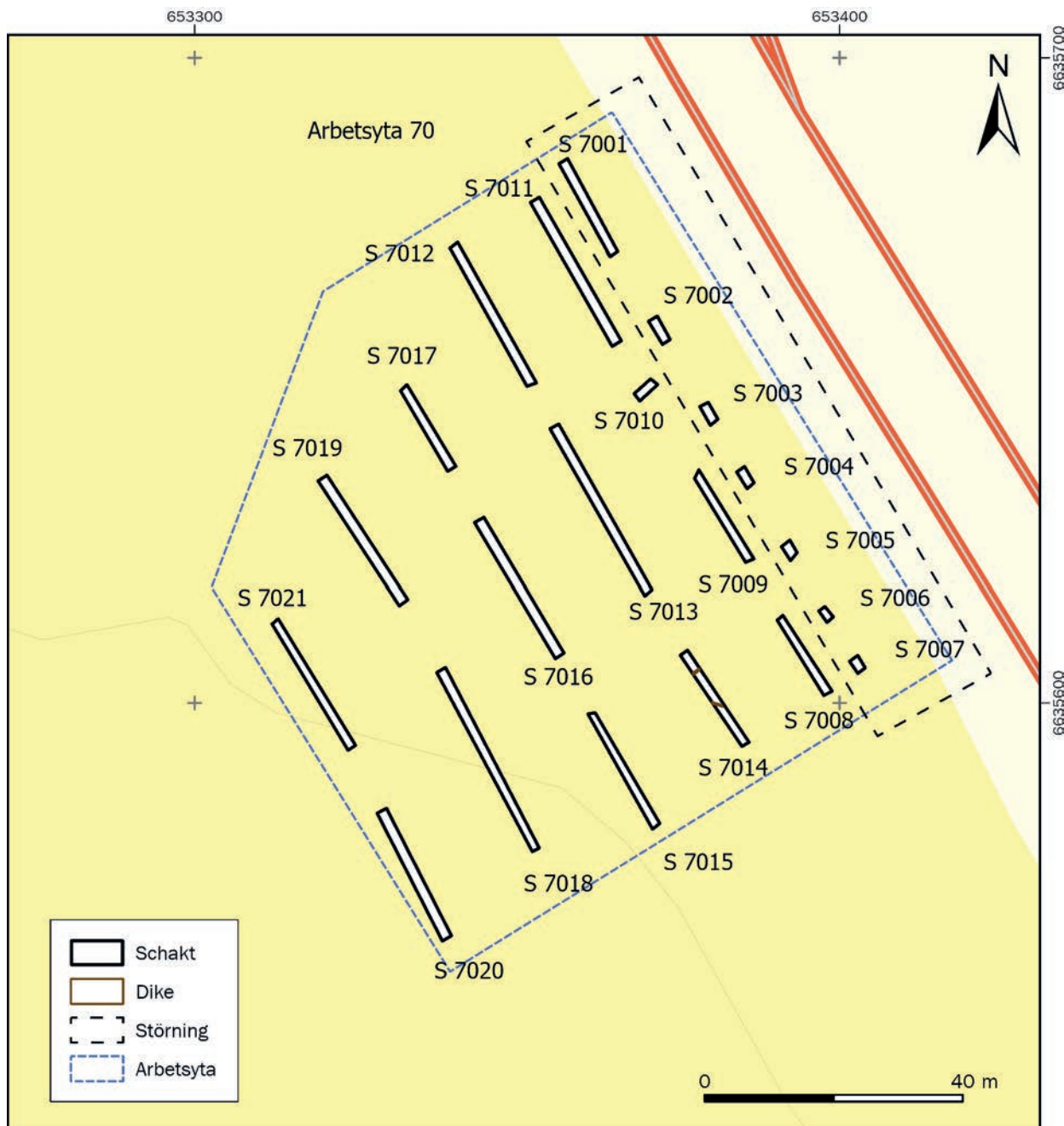
Arbetsytan låg i en svag sluttning mot sydväst. Nivåerna låg mellan 10 och 11 meter över havet.

Den äldsta kartan för Danmarksby från 1641 visar att platsen för arbetsytan till stor del var betesmark. Enbart ytans nordligaste del utgjordes av åker. Kartan från 1707 visar däremot att hela ytan utgjordes av åker. Den har därför blivit uppodlad mellan 1641 och 1707. Kartorna 1707 och 1774 visar också att ett dike korsade ytan. Det var samma dike som också berörde arbetsyta 11.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 8 570 kvadratmeter. Inom ytan grävdes 21 schakt, vilka var 2–31,5 meter långa, 1,5 meter breda och 0,3–0,5 meter djupa (Figur 11; Bilaga 1). Schaktens samlade yta var 472 kvadratmeter. Det motsvarar 5,6 % av arbetsytan. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av lera.

Inga arkeologiska objekt av äldre karaktär påträffades inom arbetsytan. Delen närmast E4 visade sig vara uppfylld i sen tid med lera, stenar, tegel, glas och skrot. Massorna härrör sannolikt från när vägen anlades. I ett schakt påträffades diken.

Figur 11. Plan över schakt, störning och diken inom arbetsyta 70. Skala 1: 1 000.

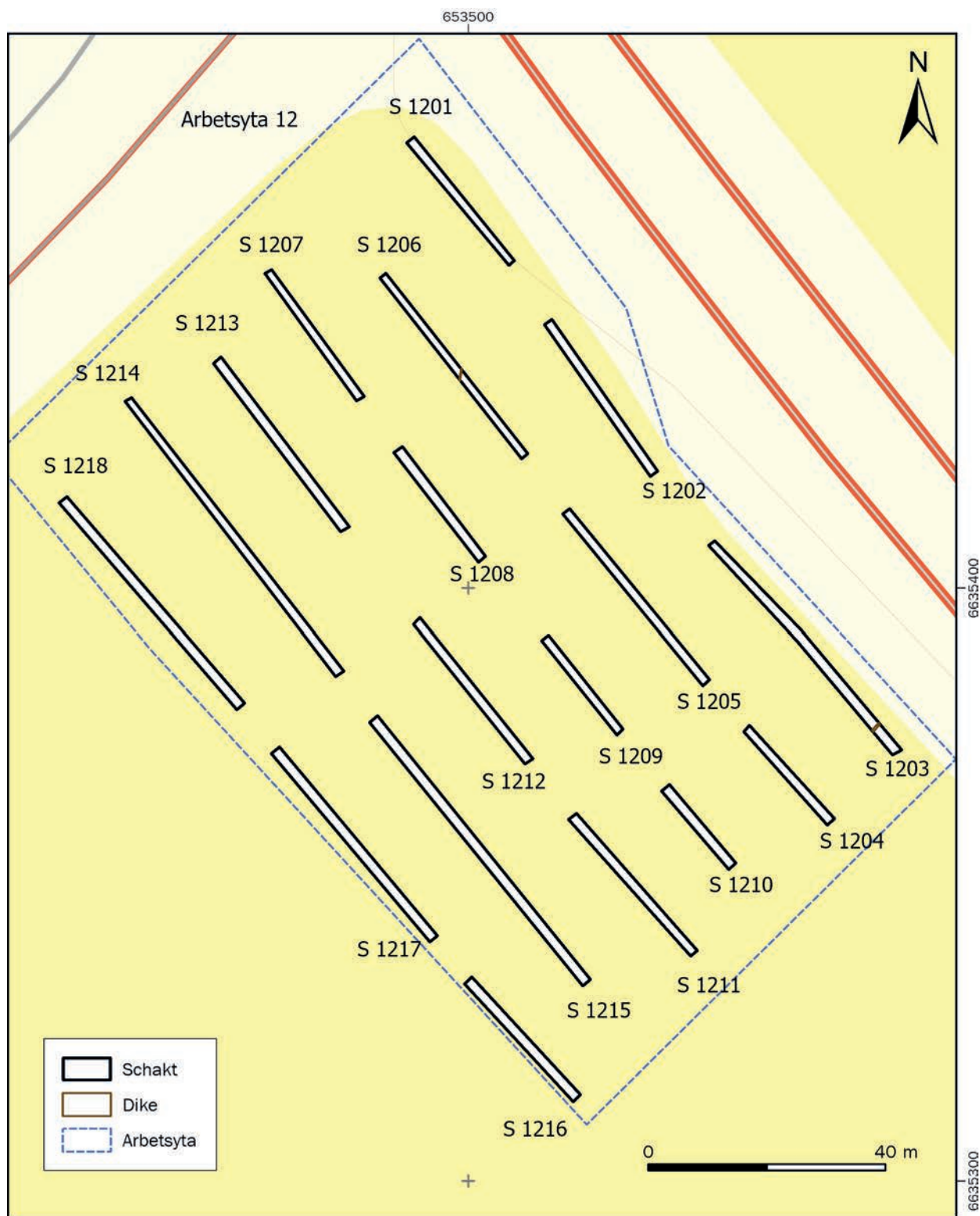
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 12

Arbetsytan utgjordes av åker och låg invid E4 samt vägen mellan Danmarksby och Falebro (Figur 2, 12).

Utredning steg 1

Området sluttar svagt mot sydväst och har nivåer mellan 8 och 10 meter över havet (Figur 13).

Kartan för Danmarksby från 1641 visar att det i den norra delen fanns åkermark som motsvarade den norra halvan av arbetsytan, medan den södra delen var betesmark. Enligt kartorna från 1707 och 1774 hade åkermarken en större omfattning och enbart en smal remsa längs arbetsytans sydvästra kant utgjordes av betesmark. Det tyder på att en uppodling skett mellan 1641 och 1707. Däremot visar en karta från 1789 att arbetsytan låg inom betesmark. Det skulle tyda på att åkermark återgått till att användas för bete.

Figur 12. Plan över schakt och diken inom arbetsyta 12. Skala 1: 1 000.

Figur 13. Hela arbetsyta 12 bestod av åker där schakten grävdes i flack, svagt sluttande mark. Foto mot sydöst, Andreas Hennius, Stiftelsen Upplandsmuseet.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 12 870 kvadratmeter. Inom ytan grävdes 18 schakt, vilka var 17–58,5 meter långa, 1,5–1,6 meter breda och 0,25–0,4 meter djupa (Figur 12; Bilaga 1). Schaktens totala yta var 968 kvadratmeter, vilket motsvarar 7,5 % av arbetsytan. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av lera.

Inga arkeologiska objekt påträffades i schakten inom arbetsytan. I två schakt fanns diken.

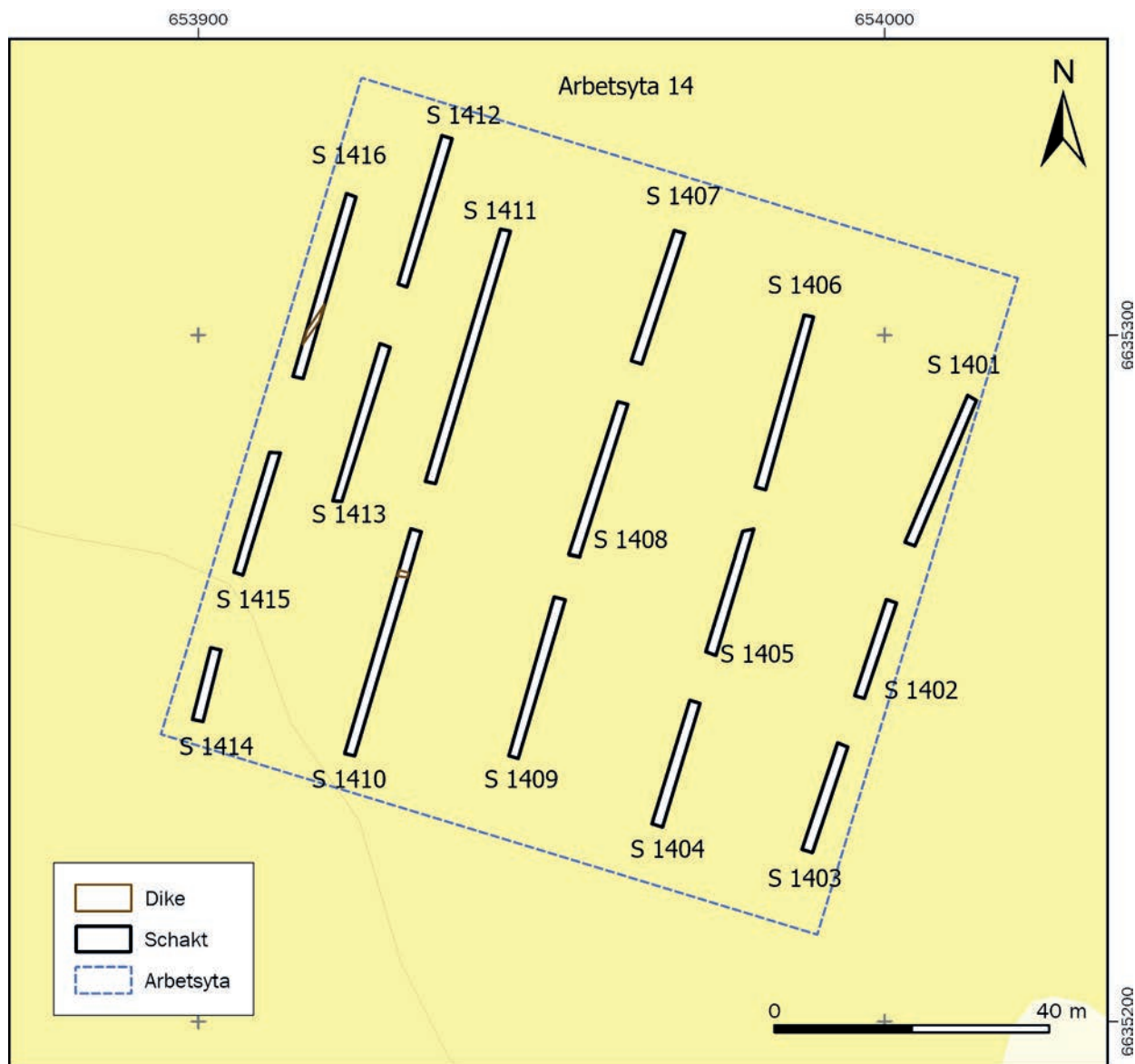
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 14

Arbetsytan utgjordes av åker och låg öster om E4 (Figur 2, 14).

Utredning steg 1

Området sluttar mot nordväst och har en böljande topografi. Nivåerna låg mellan 10 och 14 meter över havet.

Kartorna från 1641 och 1707 pekar på att nästan hela arbetsytan utgjordes av åker. Däremot visar kartan från 1774 nästan hela arbetsytan ingick i betesmarken. Enbart ett smalt stråk längs den östra kanten var då åkermark.

Figur 14. Plan över schakt och diken inom arbetsyta 14. Skala 1: 1 000.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 9 950 kvadratmeter. Inom ytan grävdes 16 schakt, vilka var 11–38,5 meter långa, 1,5 meter breda och 0,25–0,5 meter djupa (Figur 14; Bilaga 1). Schaktens sammanlagda ta

var 545 kvadratmeter, vilket motsvarar 5,5 % av arbetsytan. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av glacial lera.

Inga arkeologiska objekt påträffades inom arbetsytan. I två schakt fanns diken.

Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 15

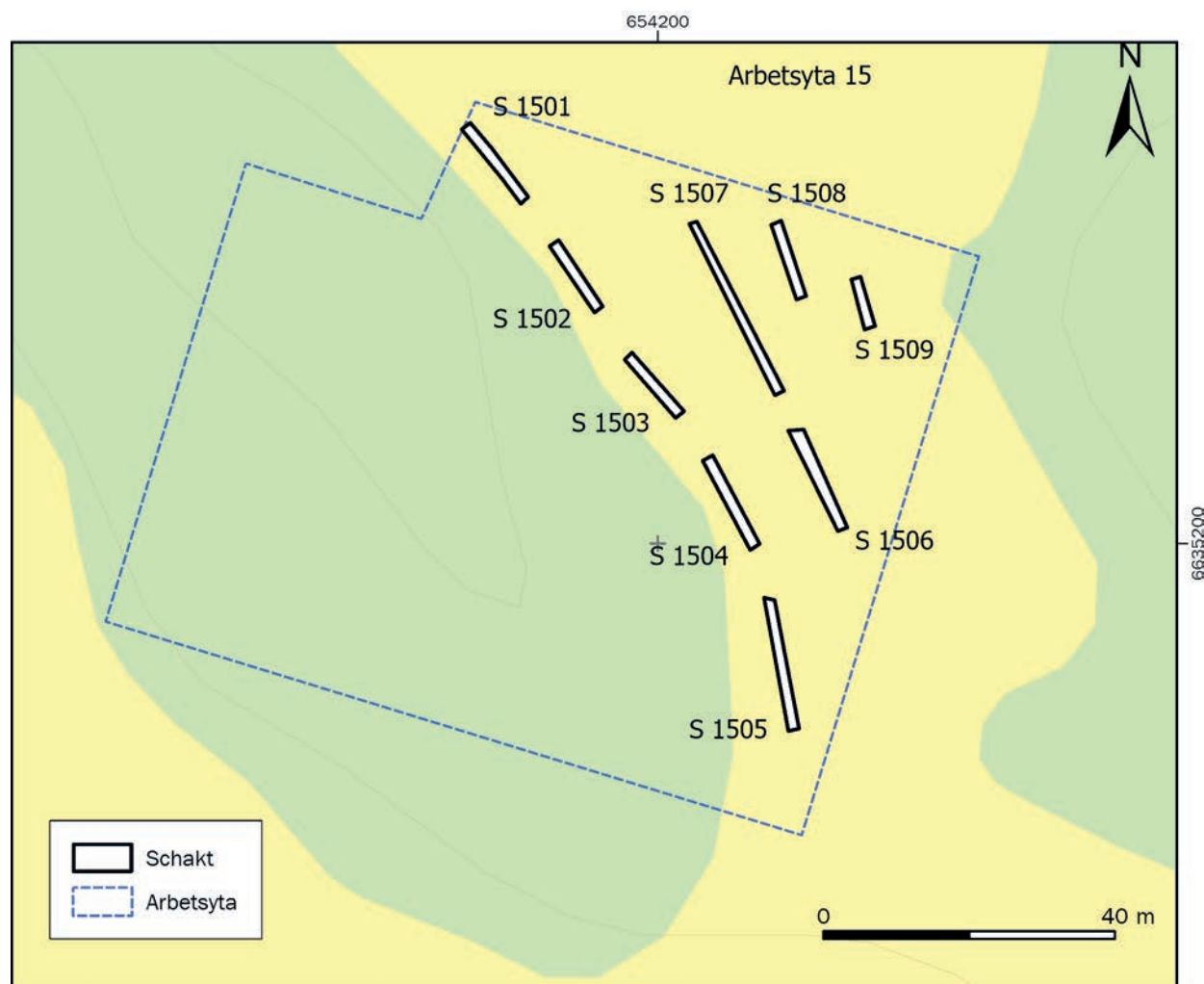
Arbetsytan utgjordes till stor del av impedimentmark och till en mindre del av åkermark (Figur 2, 15).

Utredning steg 1

Impedimentmarken var bevuxen med främst tallar och var delvis storblockig samt med berg som ställvis gick i dagen (Figur 16). Inga lämningar identifierades där. I ytans östra del fanns åkermark brukad som vall, vilken avgränsades i öster av ytterligare ett impediment. Denna del av åkern

hade ett sadelläge på höjden. Nivåerna inom arbetsytan låg mellan 15 och 22 meter över havet, varav åkermarken som högst låg på 17 meter över havet.

Av de äldre kartorna visade den från 1641 att det fanns åker i arbetsytans nordöstra del. På kartan från 1707 redovisas samma del däremot som impediment. Kartan från 1774 visar att den aktuella delen åter var uppodlad.

Figur 15. Plan över schakt inom arbetsyta 15. Skala 1: 1 000.

Figur 16. Arbetsytans västra del utgjordes av ett skogsbevuxet impediment, Foto mot sydöst, Andreas Hennius, Stiftelsen Upplandsmuseet.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 7 800 kvadratmeter, varav 2920 kvadratmeter utgjordes av åker i vall. Inom åkermarken grävdes 9 schakt, vilka var 7–26 meter långa, 1,5 meter breda och 0,3–0,5 meter djupa (Figur 15; Bilaga 1). Schaktens sammanlagda yta var 180 kvadratmeter, vilket utgjorde 6,1 % av åkermarkens yta och 2,3 % av arbetsytans storlek. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av glacial lera.

Inga arkeologiska objekt påträffades inom arbetsytan.

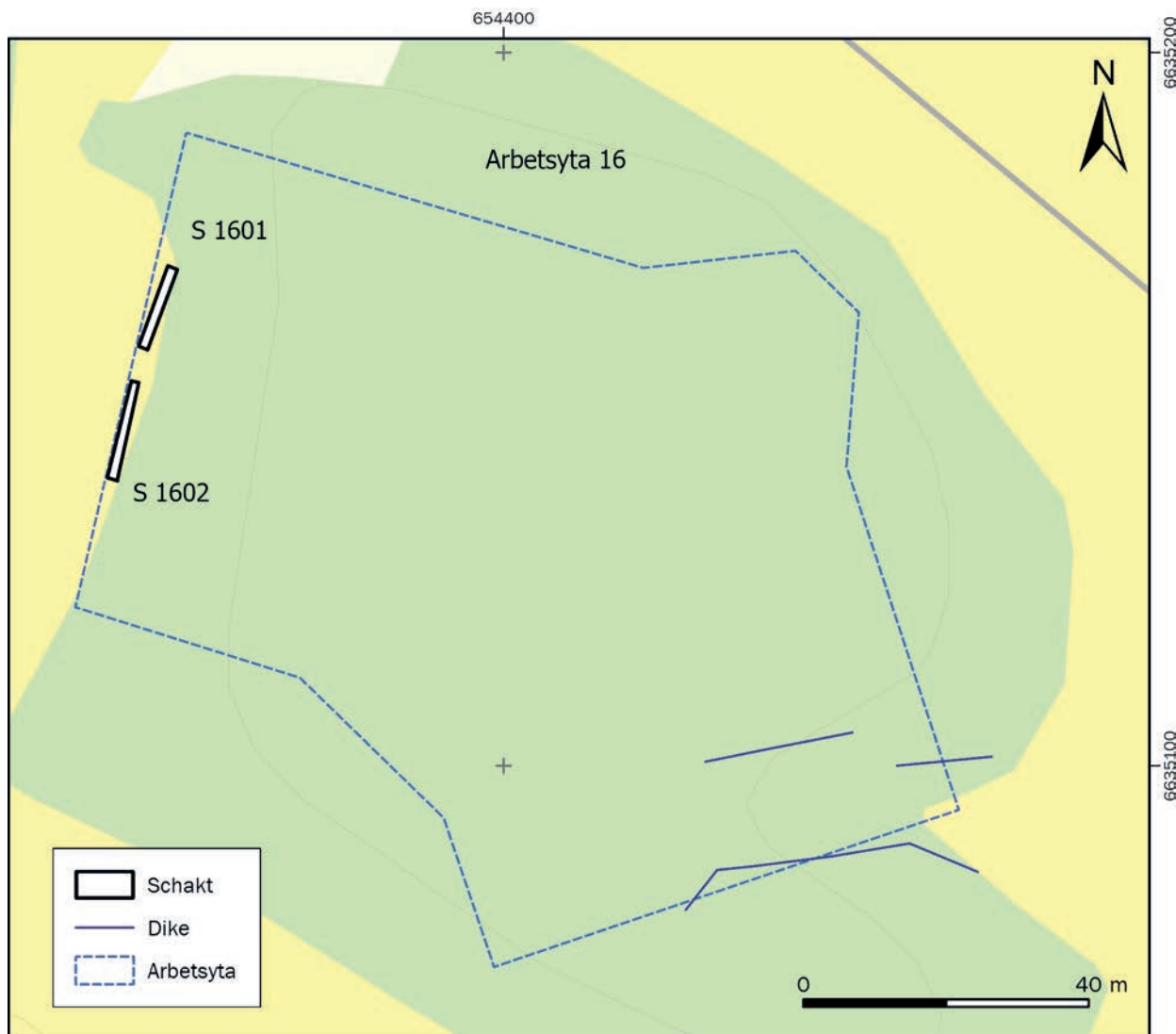
Korsbacken-Ängeby – Arbetsyta 16

Arbetsytan utgjordes nästan helt och hållet av impedimentmark. Enbart i ett smalt stråk längs ytans västra kant fanns åker som användes som vall (Figur 2, 17).

Utredning steg 1

Enbart i väster fanns en smal remsa av åkermark. Impedimentmarken var bevuxen med både tall och lövträd. Stora delar bestod av storblockig morän och berghällar. I den sydöstra delen av impedimentmarken fanns diken, vilket tyder på att den odlade marken tidigare varit större. Inga andra synliga lämningar identifierades. Nivåerna låg mellan 17 och 25 meter över havet.

De äldre lantmäterikartorna visar att arbetsytans område varit delat mellan Danmarksby och Ängeby. Den norra, större delen har ingått i Danmarksbys ägor, medan den sydvästra kanten ingått i Ängeby. Nästan helt och hållet har arbetsytan inom Danmarksby utgjorts av impediment. Kartorna över Ängeby från 1641, 1689 och 1701 visar även att dess del av arbetsytan utgjordes av impedimentmark. Däremot visar kartan från 1784 att en mindre åker tagits upp, vilken motsvarar den yta där diken identifierades vid fältinventeringen i den sydöstra delen av arbetsytan.

Figur 17. Plan över schakt och diken inom arbetsyta 16. Skala 1: 1 000.

Utredning steg 2

Arbetsytans storlek var 8 890 kvadratmeter, varav 490 kvadratmeter utgjordes av åker. Inom åkermarken grävdes 2 schakt, vilka var 12–14 meter långa, 1,5 meter breda och 0,25–0,3 meter djupa (Figur 17; Bilaga 1). Deras storlek uppgick till 35 kvadratmeter, vilket motsvarade 7,1 % av åkermarkens yta och 0,4 % av arbetsytans storlek. Det naturligt avsatta underlaget utgjordes av glacial lera.

Inga arkeologiska objekt påträffades i schakten inom arbetsytan.

Fynd och analyser

Från ingen av arbetsytorna tillvaratogs några fynd, eftersom de fåtaliga förekomsterna var mycket fragmenterade, eller uppenbart sentida. Inget prov av träkol skickades in för analys av vedart och ¹⁴C-datering, eftersom förekomsten i de arkeologiska objekten var liten och dessutom bestod av mycket små fragment.

Slutsats

De nu aktuella utredningsområdena är belägna inom en bygd med mycket talrika fornlämningar, vilka visar på mänskliga aktiviteter åtminstone sedan bronsålder. Undre äldre järnålder syns en intensiv bebyggelseexpansion då ett stort antal boplatser etablerades. Under mellersta järnåldern låg området centralt invid en av de stora kommunikationslederna in till Uppsalaområdet. Under denna period sker en förändring av bosättningsmönster, då boplatserna koncentreras till färre platser (Göthberg, Frölund & Fagerlund 2014 sida 304ff; Larsson 2022). I många fall utvecklades de till de byar vi känner från medeltiden och som ofta funnits kvar långt fram i tiden. Kopplingar till den framväxande centralmakten i Gamla Uppsala syns sannolikt i förekomsten av flera stora gravhögar med rika fynd.

Inom den nordligaste av de åtta arbetsytorna påträffades boplatslämningar av förhistorisk karaktär. De utgjordes av fem stolphål och två nedgrävningar. Att flera stolphål hade en relativ anseelig storlek på mer än 0,4 meter, samt att ett hade stenskoning, skulle möjligen kunna innebära att det funnits ett stolphus på platsen. Lämningarna har registrerats som boplatksområdet L2025:3987 i KMR. Lämningen låg mellan två impediment i det nordvästra hörnet av arbetsytan och kunde inte avgränsas mot norr.

Ett kort stycke västerut ligger boplatksområdet L1944:7201 (Figur 2). Det undersöktes delvis år 2000 inför bygget av E4. Boplatsten kunde vid undersökningen inte avgränsas österut. Eftersom inga boplatslämningar påträffades i den sydvästra delen av arbetsyta 72 måste L1944:7201 rumsligt sett upphöra mellan den undersökta delen och arbetsyta 72. Dessutom skiljde impedimentet "Mörka backen" den från L2025:3987 (Figur 18).

Figur 18. Boplatksområdet L2025:3097 ligger mellan impedimenten i bildens högra del. Till vänster låg den undersökta L1944:7201. Foto mot nordväst, Andreaas Hennius, Stiftelsen Upplandsmuseet.

Med relativt stor sannolikhet kan L2025:3987 ha likartade dateringar som L1944:7201 och den något längre söderut belägna L1944:6975. Det skulle då innebära romersk järnålder till tidig vendeltid.

Mellan arbetsytorna 11 och 71 ligger det delvis undersökta boplatssområdet L1944:6975. Att enbart enstaka arkeologiska objekt påträffades inom dessa arbetsytor bekräftar och förtydligar avgränsningen av boplatssområdet från förundersökningen för E4 (se Aspeborg, Åstrand & Ählström 1997).

Kännetecknande för omgivningen till de aktuella arbetsytorna är att de ansluter till relativt låga nivåer. Nivåmässigt är åkermarken inom arbetsytorna belägna mellan 8 och 20 meter över havet. Det kan jämföras med den nivåmässiga fördelningen av gravfält och boplatser. Av gravfälten har de flesta höjdlägen på impediment, men några är lägre belägna. Till de senare hör L1944:6787 vid Danmarksby, vilket låg mellan arbetsytorna 12 och 14, samt L1944:6671 vid Falebro som ligger på Sävjaåns strandbrink. De ligger på nivåer om 8-10 respektive 6 meter över havet.

Boplatser i Fyrislund och Danmark från äldre järnålder har däremot påträffats på något högre

nivåer, ofta över 15 meter över havet, vilket noterats tidigare (Göthberg & Åberg 2007 sida 336). Även de boplatser som har undersökts senare faller inom detta mönster. Till de lägst belägna från äldre järnålder hör L1944:6975 vid Danmarksby och L1840:370 vid Säby, vilka ligger på 14 meter över havet (Göthberg, Qviström & Åberg 2002; Hennius 2012 sida 32). Boplatser från yngre järnålder kan ligga något lägre, däribland Övergnista och Hellby som ligger på nivåer om 13 meter över havet (Lucas & Lucas 2013). Vid Sävja finns lämningar som ligger ännu lägre, på nivåer om 7-9 meter över havet, strax norr om Sävjas byläge respektive nära gravfältet L1944:6721. Troligen tillhör de sen yngre järnålder eller medeltid (Hennius, Åberg & Göthberg 2007).

Det finns därmed en tendens till att boplatser från yngre järnålder eller medeltid kan uppträda på nivåer omkring eller strax under 10 meter över havet enbart om de har en rumslig koppling till bylägen eller gravfält från vikingatid. För boplatser från äldre järnålder verkar nivåmässigt en nedre gräns finnas vid 14 meter över havet. Avsaknaden av arkeologiska lämningar i de lågt liggande arbetsytorna är i linje med att de inte ansluter till några vikingatida gravfält eller historiska bylägen.

Utvärdering av undersökningsplan

I undersökningsplanen bedömdes det kunna finnas fornlämningar inom flera arbetsytor, främst i form av boplatser, men även gravar, utifrån närhet till kända boplatser och topografiska lägen. Resultaten blev dock att enbart arbetsyta 72 innehöll fornlämning i form av ett boplatsområde. I andra arbetsytor innebar däremot frånvaron av lämningar att avgränsningen av närliggande fornlämningar förtydligades. Åtminstone till en del kan det faktum att flera arbetsytor låg på nivåer omkring 10 meter över havet vara en förklaring till frånvaron av lämningar, utifrån tidigare erfarenheter från området.

I undersökningsplanen avsågs 7,5–10 % av den öppna marken inom arbetsytorna att schaktas. Vid genomförandet var andelen grävda schakt, något lägre, 4,6–7,5 % av den öppna marken. Till bilden hör att arbetsytorna 72, 15 och 16 till större eller mindre del utgjordes av impedimentmark där vegetation och markförhållanden inte möjliggjorde schaktgrävning.

Antikvarisk bedömning

Det vid utredningen påträffade boplatsområdet L2025:3987 inom arbetsyta 72 har fått den antikvariska bedömningen Fornlämning.

Administrativa uppgifter

Uppdragsnummer Fornreg: 202500445

Plats: Danmark 1.3 med flera, Danmarks socken, Uppsala kommun, Uppsala län.

Fornlämningsnummer: L2025:3987

Fornlämningstyp: Boplatssområde

Typ av undersökning: Arkeologisk utredning steg 1 och 2

Orsak till undersökning: Planerad ledningsdragning

Företagare: Svenska Kraftnät

Fältarbetsperiod: 12–27 maj 2025

Upplandsmuseets projektledare: Andreas Hennius, Hans Göthberg (rapport)

Upplandsmuseets personal: Per Frölund

Upplandsmuseets diarienummer: 129–2025

Upplandsmuseets projektnummer: 80 012

Länsstyrelsens diarienummer och beslutsdatum: 1843-2025 (2025-04-01)

Koordinat- och höjdsystem: SWEREF 99 TM

Dokumentationsmaterial: Förvaras i Upplandsmuseets arkiv.

Fynd: Inga fynd tillvaratogs.

Referenser

Litteratur

- Aspeborg, Håkan, Åstrand, Johan & Ählström, Jan. 1997. Arkeologi i Tiundaland, E4. Arkeologisk förundersökning Väg E4, delobjekt 1, Uppsala – Fullerö, delen Danmarksby – Rörby/Stångby, Danmarks och Vaksala socknar, Uppland. Riksantikvarieämbetet UV Uppsala Rapport 1997:01
- Dahlbäck, Göran, Ferm, Olle & Rahmqvist, Sigurd. 1984. Det medeltida Sverige. Band 1 Uppland: 2 Tiundaland: Ulleråker, Vaksala, Uppsala stad. Riksantikvarieämbetet. Stockholm
- Fagerlund, Dan. 2017. Slavsta – Gårdar och gårds-offer från romartid till medeltid. Upplandsmuseets rapporter 2017:26.
- Göthberg, Hans, Frölund, Per & Fagerlund, Dan. 2014. Gamla Uppsala – åter till berget. Om undersökningen av en förtätad bosättning från äldre järnålder med begravingar från äldre bronsålder till romersk järnålder. Upplandsmuseets rapporter 2014:16.
- Göthberg, Hans, Qviström, Linda & Åberg, Kerstin. 2002. Arkeologi i Tiundalag. Undersökningar för E4 – Äldre järnålder vid Danmarksby. Raä 135, 153, Danmarks socken, Uppland. Upplandsmuseets Rapporter 2002. Upplandsmuseet. Uppsala.
- Hed Jakobsson, Anna, Lindblom, Cecilia & Lindwall, Linda. 2019. Husfruar, bönder och Odenkri-gare – Kumla i Östra Fyrislund från romersk järnålder till vikingatid. Arkeologisk undersökning och schaktningsövervakning. Rapporter från Arkeologikonsult 2019:2901/3042.
- Hennius, Andreas (red.). 2012. Äldre järnålder i Danmarks socken – sex boplatser vid Säby. Upplandsmuseets rapporter 2012:15.
- Hennius, Andreas, Sjöling, Emma & Prata, Sofia. 2016. Människor kring Gnistahögen. Begravingar från vendeltid, vikingatid och tidig medeltid. Upplandsmuseets rapporter 2016:02, SAU rapport 2016:10.
- Hennius, Andreas, Åberg, Kerstin & Göthberg, Hans. 2007. Två boplatser och en grav. Arkeologisk utredning, Sävja gård, Danmarks socken, Uppland. Upplandsmuseet rapport 2007:20.
- Larsson, Fredrik. 2022. Farmsteads in the territories of Fyrislund and Gamla Uppsala, 500 BC to AD 700. Fornvännen 117 (2022).
- Larsson, Fredrik, Lingström, Maria & Sjölin, Marita. Drivkrafter och allianser i Fyrislund. Arkeologerna, Statens historiska museum, rapport 2018:86.
- Lucas, Malin. 2017. Hellby. På andra sidan kullen. Arkeologisk undersökning. Upplandsmuseets rapporter 2017:05.
- Lucas, Malin., Lucas, Robin. 2013. Gårdar och hästoffer. Järnålder och tidig medeltid i Fyrislund. Upplandsmuseets rapporter 2013:02. Uppsala.
- Persson, Maria, Anderson, Fredrik, Guinard, Michel & Lindkvist, Ann. 2002. Bronsålderslämningar vid Kumla. Gravar och gropar. SAU Skrifter 3. Uppsala.
- Rundkvist, Martin & Westerholm, Annika. 2008. Kammargravfältet vid Danmarksby. Sveaaristokrater från en bister guldålder. Uppland 2008.
- Syse, Bent. 1991. Arkeologisk utredning. Inventering och sökschakt. 1990. Del 1. Naturgasnät Mellansverige Kalkugnen-Stockholm norr. Riksantikvarieämbetet, Byrån för arkeologiska undersökningar, UV Uppsala.
- Wessén, Elias & Jansson, Sven B.F. 1953. Upplands runinskrifter. Fjärde delen. Första häftet. Uppsala stad, Vaksala härad, Rasbo härad, Norunda härad. KVHAA. Stockholm.
- Wexell, Astrid. 1993. Danmarks by. En by redan under folkvandringstid. I: Långhundraleden. En seglats i tid och rum. Uppsala.

Lantmäteriakter

Lantmäteristyrelsens arkiv

Danmarks socken

Danmarksby

Geometrisk avmätning 1641 B13-5:A5:14-16

Ägodelning 1707 B13-5:1

Storskifte 1774 B13-5:2

Storskifte 1789 B13-5:3

Villinge

Geometrisk avmätning 1641 B13-34:A5:17

Geometrisk avmätning 1688 A18:130-131

Storskifte 1793 B13-34:1

Ängeby

Geometrisk avmätning 1641 B13-35:A5:12

Geometrisk avmätning 1689 A18:128-129

Ägodelning 1707 B13-35:1

Storskifte 1784 B13-35:2

Laga skifte 1848 B13-35:3

Lantmäterimyndigheten i Uppsala län

Danmarks socken

Danmarksby

Laga skifte 1864 03-dak-174

Villinge

Laga skifte 1864 03-dak-175

Rikets allmänna kartverks arkiv

Häradsekonomiska kartan

Uppsala 1859-63 J112-84-7

Bilagor

Bilaga 1 – Schaktlistor

Arbetsyta 72

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m ²)	Ark. objekt	Figur
7201	16,5	1,5	0,5	22	–	5
7202	15	1,5	0,4	21	–	5
7203	9	1,5	0,4	14	–	5
7204	19	1,5	0,3	27	–	5
7205	18,5	1,5	0,25	29	–	5
7206	6,5	1,5	0,3	9	–	5
1707	14	1,5	0,3	22	–	5
1708	9,5	1,5	0,4	15	–	5
1709	19	1,5	0,3	29	–	5, 6
1710	25,5	1,5	0,4	31	A3, A5, A6	5, 6
7211	21,5	1,5	0,4	33	A4, A7, A8, A9	5, 6
7212	11	1,5	0,3	16	–	5
7213	15	1,5	0,5	21	–	5

Arbetsyta 11

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m ²)	Ark. objekt	Figur
1101	27	1,5	0,55	43	–	9
1102	41	1,5	0,4	60	–	9
1103	27,5	1,5	0,3	36	–	9
1104	4	1,5	0,3	6	–	9
1105	26,5	1,5	0,4	41	–	9
1106	24	1,5	0,4	37	–	9
1107	29,5	1,5	0,3	42	–	9
1108	26,5	1,5	0,3	36	A2	9
1109	9,5	1,5	0,4	13	–	9
1110	15,5	1,5	0,3	24	–	9
1111	21	1,5	0,4	31	–	9
1112	30,5	1,5	0,6	46	–	9
1113	12,5	1,5	0,75	21	–	9
1114	27,5	1,5	0,4	36	–	9
1115	15	1,5	0,5	24	–	9
1116	26	1,5	0,5	40	–	9

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
1117	7	1,5	0,5	11	–	9
1118	19,5	1,5	0,3	28	–	9
1119	23	1,5	0,4	34	–	9

Arbetsyta 71

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
7101	21	1,5	0,4	32	–	10
7102	32,5	1,5	0,4	50	–	10
7103	26	1,5	0,4	40	–	10
7104	30	1,5	0,4	44	–	10
7105	29	1,5	0,4	45	–	10
7106	22	1,5	0,4	32	–	10
7107	23	1,5	0,4	34	–	10
7108	19	1,5	0,4	30	–	10
7109	15,5	1,5	0,4	23	–	10
7110	29,5	1,5	0,4	41	–	10
7111	28	1,5	0,4	42	–	10
7112	22,5	1,5	0,4	35	–	10
7113	36	1,5	0,4	50	–	10
7114	25	1,5	0,4	39	–	10
7115	19	1,5	0,4	29	–	10
7116	22	1,5	0,4	33	–	10
7117	40,5	1,5	0,4	65	–	10
7118	27,5	1,5	0,4	32	–	10
7119	26	1,5	0,4	33	A10	10
7120	20	1,5	0,4	29	–	10
7121	32	1,5	0,4	50	–	10
7122	45,5	1,5	0,4	63	A11	10
7123	11	1,5	0,4	18	–	10
7124	15,5	1,5	0,4	26	–	10

Arbetsyta 70

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
7001	16,5	1,5	0,5	24	–	11
7002	4	1,5	0,5	6	–	11
7003	3	1,5	0,5	5	–	11
7004	3	1,5	0,5	4	–	11

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
7005	2,5	1,5	0,5	4	–	11
7006	2	1,5	0,5	3	–	11
7007	2	1,5	0,5	3	–	11
7008	13,5	1,5	0,4	18	–	11
7009	15,5	1,5	0,4	21	–	11
7010	3,5	1,5	0,4	5	–	11
7011	26	1,5	0,4	41	–	11
7012	25	1,5	0,4	38	–	11
7013	29,5	1,5	0,3	44	–	11
7014	17	1,5	0,3	23	–	11
7015	20	1,5	0,3	25	–	11
7016	24,5	1,5	0,3	40	–	11
7017	14,5	1,5	0,3	21	–	11
7018	31,5	1,5	0,3	43	–	11
7019	23	1,5	0,3	38	–	11
7020	22,5	1,5	0,3	36	–	11
7021	22,5	1,5	0,3	30	–	11

Arbetsyta 12

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
1201	17	1,5	0,25	38	–	12
1202	31	1,5	0,3	47	–	12
1203	47	1,5	0,3	77	–	12
1204	21	1,5	0,3	32	–	12
1205	37,5	1,5	0,3	56	–	12
1206	38,5	1,5	0,3	51	–	12
1207	26,5	1,5	0,3	37	–	12
1208	23,5	1,5	0,3	39	–	12
1209	20	1,5	0,3	29	–	12
1210	17,5	1,6	0,3	29	–	12
1211	31	1,6	0,4	48	–	12
1212	30,5	1,6	0,25	48	–	12
1213	36	1,6	0,3	60	–	12
1214	58,5	1,6	0,3	84	–	12
1215	57,5	1,6	0,4	98	–	12
1216	27	1,6	0,4	46	–	12
1217	41,5	1,6	0,3	71	–	12
1218	46	1,6	0,25	78	–	12

Arbetsyta 14

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m2)	Ark. objekt	Figur
1401	23	1,5	0,3	35	–	14
1402	14,5	1,5	0,4	22	–	14
1403	16,5	1,5	0,4	26	–	14
1404	19	1,5	0,4	30	–	14
1405	19	1,5	0,25	28	–	14
1406	26	1,5	0,5	38	–	14
1407	20	1,5	0,4	32	–	14
1408	23,5	1,5	0,3	36	–	14
1409	24	1,5	0,3	37	–	14
1410	34	1,5	0,4	52	–	14
1411	38,5	1,5	0,25	57	–	14
1412	22,5	1,5	0,35	33	–	14
1413	23,5	1,5	0,3	34	–	14
1414	11	1,5	0,3	17	–	14
1415	18,5	1,5	0,3	27	–	14
1416	27,5	1,5	0,3	41	–	14

Arbetsyta 15

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
1501	13	1,5	0,3	19	–	15
1502	11	1,5	0,3	16	–	15
1503	10,5	1,5	0,3	15	–	15
1504	14	1,5	0,3	21	–	15
1505	18,5	1,5	0,5	26	–	15
1506	15,5	1,5	0,4	25	–	15
1507	26	1,5	0,4	32	–	15
1508	11	1,5	0,4	16	–	15
1509	7	1,5	0,3	10	–	15

Arbetsyta 16

Schakt	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Yta (m²)	Ark. objekt	Figur
1601	12	1,5	0,3	17	–	17
1602	14	1,5	0,25	18	–	17

Bilaga 2 – Lista över arkeologiska objekt

Arbetsyta 72 – L2025:3987

Kontext Id	Typ	Storlek (m)	Djup (m)	Beskrivning
3	Stolphål	0,4 × 0,4	0,15	Rundat, skålformad, mörkfärgad lera, kolstänk, keramik-fnyk
4	Stolphål	0,7 × 0,5	–	Rundad, mörkfärgad lera, kolstänk, fnyk av bränd lera
5	Stolphål	0,3 × 0,3	–	Rundad, mörkfärgad lera, kolstänk i ytan
6	Nedgrävning	2 × 1,0	–	Mörkfärgad lera, skörbränd sten, kol, bränd lera i ytan. Fortsätter utanför schaktkant
7	Stolphål	0,5 × 0,5	–	Rundad, mörkfärgad lera, flat slipad sten (Malsten?) i ytan
8	Stolphål	0,4 × 0,4	–	Rundad, mörkfärgad lera, stenskonning
9	Nedgrävning	1 × 0,85	–	Rundad, mörkfärgad lera, kol och ben i ytan. Fortsätter utanför schaktkant

Arbetsyta 11

Kontext Id	Typ	Storlek (m)	Djup (m)	Beskrivning
2	Stolphål	0,3 × 0,3	0,1	Skålformad, diffus mörkfärgad lera, keramikfnyk

Arbetsyta 71

Kontext Id	Typ	Storlek (m)	Djup (m)	Beskrivning
10	Lager	4,7 × 1,5	–	Lera med inslag av sand, stenar, tegel, träkol, trä
11	Lager	4,6 × 1,5	–	Lera med inslag av sand, stenar, tegel, träkol, trä